

37989 - Oruç tutan ve yalan söyleyen kimse

Soru

Küçüklüğünden beri yalan söylemeyi alışkanlık hâline getirmiş bir adam var ve bu çirkin âdeti bırakmak istiyor. Fakat bu alışkanlığını unutup tekrar yalan söylüyor. Sonra dönüp Allah'a istiğfarda bulunuyor. Bu davranışının onun orucuna bir tesiri (zararı) olur mu mı?

Detaylı cevap

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ، فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ﴾. [رواه البخاري]

"Kim yalan söylemeyi, yalanla iş görmeyi ve cehâleti terk etmezse, Allah'ın, onun yemesini ve içmesini bırakmasına (oruç tutmasına) ihtiyacı yoktur." [1]

(قَوْلَ الزُّورِ): "Yalan sözden" kastedilen; tüm bâtil sözlerdir. Bu ise, yalan, gıybet, koğuculuk, yalancı şahitlik ve haram olan her türlü sözü kapsar.

(وَالْعَمَلَ بِهِ): Çirkin, müstehcen ve açık-saçık sözlerle hareket etmek ve bunlarla konuşmaktır. [2]

(وَالْجَهْلَ): Her türlü günahları işlemek ve onlarla hareket etmektir. [3]

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- hadisin şerhinde şöyle demiştir:

" Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

﴿...فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ...﴾

"...Allah'ın, onun yemesini ve içmesini bırakmasına (oruç tutmasına) ihtiyacı yoktur." Sözü hakkında İbn-i Battal şöyle demiştir:

'Bunun anlamı; orucu bırakmakla emredilsin, demek değildir. Aksine bunun anlamı; yalan söylemekten ve onunla birlikte zikredilen şeylerden sakınsın, anlamındadır... Bu ise, orucun kabul edilmeyeceğine kinâyedir... Buradan kastedilen; yalan söylenerek tutulan orucun reddedilmesi ve yalandan uzak olan orucun da kabul edilmesidir...

İbn-i'l-Arabî şöyle demiştir:

'Bu hadis gereği her kim, hadiste zikredilen şeyleri yaparsa, orucunun karşılığını (sevabını) alamaz. Bunun anlamı; orucun sevabı, terazide yalan ve onunla birlikte zikredilen şeylerin günahıyla aynı dengede olmaz.'

Bundan maksat; bütün günahların oruca zararı vardır. Dolayısıyla orucun sevabını eksiltir. Belki de günahlar çoğalırsa, orucun sevabını tamamen götürür.

Ey kardeşim!

Bundan dolayı bu çirkin âdeti terk edinceye kadar nefsinle mücadele etmeye devam etmelisin. Her günah işlediğinde tevbe ve istiğfarda bulun. Çünkü günahattan tevbe eden kimse, günahsız kimse gibidir.

Allah Teâlâ bizi sevdiği ve hoşnut olduğu amellerde muvaffak kılsın.

[1] Buhârî, hadis no: 1903

[2] Bkz: "Tuhfetu'l-Ahvezî".

[3] Bkz: es-Sindî, "İbn-i Mâce Hâşiyesi".